

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O GRADU GORAŽDE**

Sarajevo, juni 2016. godine

ZAKON O GRADU GORAŽDE

Član 1. Predmet Zakona

U skladu sa uslovima iz člana 5. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) ovim zakonom se uspostavlja Grad Goražde, određuje njegova teritorija, propisuje svojstvo, organi, način izbora gradskog vijeća i gradonačelnika, uređuje donošenje privremene statutarne odluke, donošenje statuta, raspisivanje izbora i druga pitanja od značaja za primjenu ovog zakona.

Član 2. Teritorija

Teritoriju Grada Goražda čine sva naseljena mjesta, koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Goražde na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 3. Svojstvo

Grad Goražde je jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravne osobe.

Član 4. Samoupravni organi

- (1) Samoupravni organi Grada Goražda su gradsko vijeće i gradonačelnik.
- (2) Samoupravni organi Grada Goražda poslove iz svoje nadležnosti vrše u skladu sa ustavom, zakonom i Statutom Grada.
- (3) Mandat vijećnika gradskog vijeća i gradonačelnika je četiri godine.

Član 5. Gradsko vijeće

- (1) Organ odlučivanja Grada Goražda je Gradsko vijeće.
- (2) Broj članova Gradskog vijeća određuje se Statutom Grada u skladu sa zakonom.
- (3) Gradsko vijeće Grada Goražda bira se demokratskim putem na neposrednim i tajnim izborima na području cijelog grada.

Član 6. Gradonačelnik

(1) Izvršni organ Grada Goražda je gradonačelnik.

(2) Gradonačelnik Grada Goražda bira se u skladu sa Zakonom o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/08).

Član 7. Statut

(1) Grad Goražde ima Statut.

(2) Statutom Grada Goražda propisuje se i uređuje samoupravni djelokrug Grada, njegova obilježja, sjedište, javna priznanja, organizacija, ovlaštenja i način rada njegovih organa, međusobni odnosi gradskog vijeća i gradonačelnika, oblici neposrednog odlučivanja građana, saradnja sa drugim jedinicama lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za Grad.

(3) Statut Grada Goražda mora biti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Bosansko-podrinjskog kantona i federalnim i kantonalnim zakonodavstvom.

(4) Statut Grada Goražda priprema i usvaja Gradsko vijeće dvotrećinskom većinom vijećnika Gradskog vijeća.

Član 8. Pravno sljedništvo

(1) Grad Goražde je pravni sljednik Općine Goražde i ima zakonom određene nadležnosti Grada i preuzima nadležnosti, prava, obaveze i imovinu općine čiji je pravni sljednik.

(2) Vijećnici Općinskog vijeća Goražda i načelnik Općine Goražde, izabrani na Općinskim izborima održanim 07. oktobra 2012. godine, stupanjem na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom kao vijećnici Gradskog vijeća i gradonačelnik Grada Goražda.

(3) Općinski organi uprave i upravne organizacije, stručne i druge službe i drugi općinski organi, stupanjem na snagu ovog zakona nastavljaju sa radom kao organi i službe Grada Goražda.

(4) Javna preduzeća i javne ustanove, čiji je osnivač općina, nastavljaju sa radom kao Javna preduzeća i ustanove Grada Goražda.

Član 9.
Privremena statutarna odluka

Vijećnici izabrani na Općinskim izborima za Općinu Goražde održanim 2012. godine donijet će Privremenu statutarnu odluku Grada Goražda u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

Član 10.
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ź E N J E

ZAKONA O GRADU GORAŽDE

I -USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je sadržan u odredbi člana IV. A. 5. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine gdje je propisano da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi zakone o obavljanju dužnosti u federalnoj vlasti i u odredbi člana 5. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) gdje je propisano da se grad, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom, na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više općina odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika. Takođe, stavom 3. istog člana je propisano da grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uslova iz stava 2. ovog zakona. Budući da je Općinsko vijeće Općine Goražde usvojilo Odluku o proglašenju grada Goražda broj: 01-02-1-5473 od 26.12.2013. godine, to su bili ispunjeni svi uslovi za izradu Prednacrtu ovog zakona.

Napominjemo da je članom VI A.1. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koji je dodan Amandmanom XVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 13/97) utvrđeno:

„VII GRADSKJE VLASTI

Član 1.

Za područje dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa federalnim zakonom.“

Iz navedenog člana Ustava Federacije Bosne i Hercegovine vidljivo je da je Ustav izrazom „formira se“ propisao obavezu formiranja grada za područja dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana i predstavlja imperativnu normu, s tim da je ustavotvorac dalje propisao da se grad formira u skladu sa federalnim zakonom.

Federalni zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09), propisao je u članu 5. slijedeće:

„Član 5.

Grad je jedinica lokalne samouprave koja predstavlja urbanu, infrastrukturnu cjelinu povezanu svakodnevnim potrebama stanovništva.

Grad se, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više općina, odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uslova iz stava 2. ovog člana.

Izuzetno od uslova iz st. 1. i 2. ovog člana, gradom se može proglasiti općina od posebnog historijskog i kulturnog značaja.“

Prema stavu 3. grad, u smislu ovog zakona predstavlja i općinu u kojoj je sjedište kantona bez obzira na ispunjavanje uslova/kriterija iz stava 2. ovog člana. Općina Goražde samim tim ispunjava neophodne uslove za proglašenje gradom. Osim toga, u zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Iz navedenih odredaba Ustava i Zakona slijedi zaključak da Ustav propisuje imperativnu normu za formiranje grada u određenim situacijama, ali ne zabranjuje formiranje grada u bilo kojoj situaciji, nego je to ostavljeno zakonodavcu da uredi federalnim zakonom.

Zakonodavac je, polazeći od tog ustavnog ovlaštenja Zakonom o principima lokalne samouprave predvidio mogućnost formiranja grada i na području jedne općine, na osnovu odluke općinskog vijeća uz ispunjavanje određenih uslova (da je općina urbana infrastrukturna cjelina povezana svakodnevnim potrebama građana) i da ima najmanje 30.000 stanovnika od čega u gradskom centru živi 10.000 stanovnika.

Osim toga utvrđeno je da se gradom može proglasiti općina od posebnog historijskog i kulturnog značaja, što svakako Općina Goražde jeste, te se na osnovu toga u smislu Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine smatra gradom.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

U skladu sa procedurom, donesena je Odluka o proglašenju Općine Goražde gradom br. 01-02-1-5473 od 26. 12. 2013. godine.

Odluka predstavlja prvi korak u proceduri uspostave Grada Goražda i na osnovu nje se treba donijeti Federalni zakon kojim će biti uspostavljen grad.

Razlog za donošenje ove Odluke proizilazi iz činjenice da Općina Goražde svakim danom teži tome da postane jedan od najrazvijenijih industrijskih gradova, te regionalni centar sa sve većim brojem stanovnika, a i prisutni trendovi u Općini ukazuju na potrebu promjene statusa u grad kao jedinicu lokalne samouprave sa jačim društvenim i političkim uticajem.

Na području Općine Goražde se nalaze i neka među najvećim nalazištima stećaka u Evropi koji se nalaze na Tentativnoj listi UNESCO-a, kao i mnoštvo drugih spomenika kulture i historije.

Status grada za Goražde označava direktnu mogućnost pristupa Evropskim fondovima za razvoj gradova (Evropski fond za regionalni razvoj – ERDF) čija sredstva iznose oko 300.000.000,00 eura. Očekuje se da će dio ovih sredstava biti usmjeren u izgradnju infrastrukture neophodne za proširenje industrijskih zona i razvoj privrede Goražda.

Goraždu bi status grada omogućio da u budućnosti parira jakim centrima, ne samo u Bosni i Hercegovini već i u regiji. Status grada bi dao prednosti prilikom kandidovanja projekata prema međunarodnim donatorima i prilikom stvaranja partnerstva sa gradovima u okruženju i šire.

Osim toga, sa psihološkog aspekta gledano, sam naziv Grad Goražde će pozitivno djelovati na sve stanovnike imajući u vidu historiju i tešku prošlost ovoga grada u proteklom ratnom periodu, ali i kulturni i privredni značaj koji Goražde danas ima.

Poseban značaj imat će za domaće i strane investitore.

Obzirom da se radi o zaista bitnoj aktivnosti i da njenim završetkom ova jedinica lokalne samouprave stiče daleko bolji status i dobiva na značaju u BiH i u odnosima prema međunarodnim organizacijama i partnerima, smatramo da su aktivnosti po ovome pitanju hitne i prioritetne.

III - OBRAZLOŽENJE PRAVNIH RJEŠENJA

Odredbom člana 1. propisan je predmet Zakona.

Odredbom člana 2. je propisano da se Grad Goražde sastoji od naseljenih mjesta koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Goražde na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbama čl. 3., 4. i 5. je propisano da je grad Goražde jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravne osobe, da su samoupravni organi Grada Goražda gradsko vijeće i gradonačelnik i propisan njihov izbor i druga pitanja.

Odredbom člana 6. je propisano da Grad ima Statut te ostala pitanja koja se rješavaju statutom.

Odredbom člana 7. je propisano da je Grad Goražde pravni sljednik Općine Goražde.

Odredbama čl. 8. se reguliše pravno sljedništvo Grada Goražda u odnosu na Općinu Goražde. Ova odredba je neophodna kako bi se obezbijedio kontinuitet izvršavanja nadležnosti vijeća, načelnika i organa uprave.

Odredbom člana 9. je propisano da će općinski vijećnici Općine Goražde, izabrani na Općinskim izborima za Općinu Goražde održanim 2012. godine, donijeti Privremenu statutarnu odluku grada Goražda u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

IV - SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti sredstva iz Budžeta Federacije BiH.